

ספר שופטים: מדרכו של אברהם לדרכו של לוט

ד"ר יעל ציגלר (שיעור מס' 115)

1) רמב"ן בראשית פרק י"ט, ח'

אוציאה נא אתהן אליכם - מתוך שבחו של האיש הזה באנו לידי גנותו, שהיה טורח מאד על אכסניא שלו להציל אותם מפני שבאו בצל קורתו, אבל שיפייס אנשי העיר בהפקר בנותיו אין זה כי אם רוע לב, שלא היה ענין הזמה בנשים מרוחק בעיניו, ולא היה עושה לבנותיו חמס גדול כפי דעתו:

2) טבלה: אברהם וגדעון

אברהם: ברית בין הבתרים (ספר בראשית)	גדעון: סיפור הקדשת גדעון (ספר שופטים)
אל תירא אנכי מגן לך (ט"ו, א')	שלום לך אל תירא (ו' כ"ג)
ויאמר...במה אדע כי אירשנה (ט"ו, ח')	במה אושיע את ישראל (ו', ט"ו)
ואתה תבוא אל אבתיך בשלום (ט"ו, ט"ו)	שלום לך אל תירא (ו' כ"ג)
ויהי השמש באה ועלטה היה והנה תנור עשן ולפיד אש (ט"ו, י"ז)	ותעל האש מן הצור... (ו' כ"א)

3) בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשת נח פרשה לח

[וימת הרן על פני תרח אביו] אמר ר' חייא תרח עובד צלמים הוה, חד זמן נפק לאתר הושיב אברהם מוכר תחתיו, הוה אתי בר נש בעי דיזבון, אמר ליה בר כמה שנין את, אמר ליה בר חמשין, אמר ליה ווי לההוא גברא דאת בר חמשין ותסגוד לבר יומא, והוה מתבייש והולך לו, חד זמן אתת איתתא טעינא חד פינך דסלת אמ' ליה הא לך קרב קדמיהון, קם נסיב בוקלסה ותברהון ויהב ההוא בוקלסה בידי דרבה דבהון, כיון דאתא אבוה אמר ליה מה עבד להון כדין, אמר ליה מה נכפור לך אתת חדא איתתא טעינא חד פינך דסלת ואמרת לי קרב קומיהון, דין אמר אנא אכיל קדמאי ודין אמר אנא אכיל קדמאי, קם הדין רבה נסיב בוקלסה ותברהון, [אמר ליה] מה את מפלה בי, ידעין אינון, אמר ליה ולא ישמעו אזניך מפיך, נסתיה ומסרתיה לנמרוד, אמר ליה נסגוד לנורא, אמר ליה נסגוד למיאי דמטפין לנורא, אמר ליה ונסגוד למיאי, אמר ליה נסגוד לענני דטעני מיא, אמר ליה ונסגוד לעננא, אמר ליה נסגוד לרוחא דמובלי עננא, [אמר ליה] ונסגוד לרוחא, אמר ליה נסגוד לבר נשא דסביל רוחא, אמר ליה מלין את משתעי לא נסגוד אלא לאור הריני משליכך בו ויבוא אלהיך שאתה משתחוה לו ויצילך ממנו, הוה תמן הרן קאים פליג אמר מה נפשך אם נצח אברהם אנא אמר מן דאברם אנא, אם נצח נמרוד אמר אנא מנמרוד אנא, כיון שירד אברם לכבשן האש ונוצל אמ' ליה מן דמן את, אמר ליה מן דאברם, נטלוהו והשליכוהו באש ונחמרו מעיו ויצא ומת על פני אביו הה"ד וימת הרן על פני תרח אביו.

4) רלב"ג שופטים פרק ו

והיה מן הראוי שיהיה בפרהסיא לפי מה שהיה אפשר לו והמספר המעט שישלם בו זה הוא י' ולולי יראתו את בית אביו ואת אנשי העיר שימנעו אותו מעשות זה היה עושה זה ביום להוסיף בזה פרסום:

5) מדרש אגדה (בובר) ויקרא פרק כז ד"ה ד"א איש כי

והקב"ה העלים ממנו את ההלכה ומהם, כדי שלא יתירו את נדרו, ועלה ושחטה לפני הקב"ה ורוח הקודש צווחת ואומרת נפשות הייתי מבקש שתקריב לפני?! "אשר לא צויתני [ולא דברתי ולא עלתה על לבי" (ירמ"י יט ה), אשר לא צויתני] לאברהם לשחוט את בנו, ואמרתי לו אל תשלח ידך אל הנער (בראשית כב יב), ובשביל מה אמר לו קח נא את בנך (שם שם ב), בשביל להודיע לכל באי העולם היאך מחבב אברהם לרצון, לפיכך אמר לו קח נא את בנך את יחידך, הוי אשר לא צויתני לאברהם שישחוט את בנו, **ולא דברתי** ליפתח להקריב לי את בתו, ולא עלתה על לבי שיפול מלך מואב ביד ישראל ויקריב לי בנו בכורו, שנא' ויקח את בנו הבכור אשר ימלוך (מל"ב ג כ"ז), מי גרם ליפתח שיאבד בתו, אלא שלא היה בן תורה, שאם חיה /היה/ קורא בתורה לא היה מאבד את בתו, שבתורה כתיב איש כי יפליא נדר והיה ערכך הזכר וגוי' ואם נקבה היא:

6) אברבנאל שופטים יט,יא

ונכתב הסיפור הזה בפרטים הללו ללמדנו, שאין ראוי למנוע הדרך מהאנשים הצריכים להלוך ושאינו טוב לעכבם כי אם לא היה מעכב אבי הנערה את חתנו עד סעד לבו בפת לחם לא היה לך בגבעה ולא היה נמשך ממנו הרעה הגדולה שנמשכה.

הערות ושאלות תתקבלנה בברכה: yaelziegler@gmail.com